

Bu gün sizi Vətən müharibəsində igidliklə döyüşmüş, qazi Xaliq Dərgah oğlu Məmmədovla tanışdıracağıq. Xaliq 1989-cu ildə Ağdam rayonu Baş Qər-vənd ərazi icra nümayəndəliyinin Ayaq-qərvənd kəndində anadan olub. Ailədə 3 övlad olublar. Evlidi 2 övladı var.

Düşmənin vurduğu yaralardan biri - nakam Sadiq

Yazıma kiçik bir ştrix çıxmaqla davam etmək istəyirəm: Ayaqqərvənd Ağdamın o kəndlərindəndir ki, düz 27 il düşmənlə təmas xəttinin 500- 800 metrliyində yerləşib. Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin açdığı atəşlər nəticəsində onlarla insan o yerlərdə həlak oldu, ömürlük şikəst qaldı. Neçə-

müzü yaşla dolduran ayrılıq nisgiline öz gücü ilə son qoydu. Dünyanın super gücü olan dövlətlərin, beynəlxalq təşkilatların, sayılı-seçili siyasətçilərin 30 ildir acı bağırsağ kimi uzanan Qarabağ münaqişəsində bir qarış irəlləyiş əldə edə bilmədiyi halda Azərbaycanın Müzəffər Ordusu o problemi cəmi 44 günə həll etdi. Çünki o ordunun tərkibindəki siravi əsgərdən tutmuş yüksək çinli zabitə qədər yeganə arzusu alnımızdakı məğlubiyyət ləkəsini silmək, mənfur düşməni torpaqlarımızdan qovmaq, şəhidlərimizin, qətlə yetirilmiş günahsız soydaşlarının qisasını almaq idi. Bu müqəddəs arzuya çatmaq üçün ASQ şəxsi heyəti çanlarını heçə sayaraq döyüşə atıldılar. Atıldılar və məhz elə buna görə də, qələ-

onları aparırdı. Kömək gəlməseydi, uşaqlar həlak ola bilərdilər. Əsgər və zabitlərin bir hissəsi döyüşü davam etdirir, bir qismi isə bizi mərmilərin altından çıxarırdılar. Mayor Əli ilə baş leytenant İlkin məni götürdülər. O an ağrı hiss edə bilməsəmdə, canımda nə yara olduğunu anlamasamda çalışırdım əllərimdən çıxam, döyüşə yəni atılam. Ayağa qalxmağa çalışsamda, qalxa bilmədim. Sanki ayağım əmrime tabe olmurdu. İkinci dəfə cəhd edəndə ağrıdan az qaldı huşumu itirəm. Sən demə, qəlpə sol qasıq nahiyəmdən girmiş, sol sarğı nahiyəmi parçalamışdı. Parçalanmış hissədə xeyli sayda qəlpədə qalmışdı. O vəziyyətdə döyüş meydanından çıxartdılar və məni sanitari Şəmiyev Ruslana, (Ağdaş), MAXE Sadiq Hüseynova təhvil verdi-

daşlarımızın şəhid olduğunu eşidəndə hönkür-hönlük ağlayırdım, tibb bacıları da məne qoşulub ağlayırdı. Ümumiyyətlə qulluğumuzda elə cani-dildən , elə qayğı ilə dayanırdılar ki. dəfələrlə özümdən asılı olmayaraq, "canım xalqıma qurban" deməkdən özümü saxlaya bilmirdim. Bilirsiniz, çox adam deyir ki, qələbə təkə əsgər və zabitlərimizin əsəridi. Amma vallah, bir əsgər, bir zabit kimi deyirəm, bu qələbə bütün xalqın əsəridir. Hospitalda olanda tanımadığımız şəxslər öz məvacibi ilə qoyun, quzu, dana gətirirdilər, həyətdə onu kabab edirdilər, elə şişdə, isti-isti yaralı əsgərlərə yedirdirdilər. Hospitala gələn məşin karvanlarının, insan axının ardı-arası kəsilmirdi. Qəribəydi, bizi ziyarətə gələnlərin gözü üzümüzə qalırdı. Ufuldayanda doğmamız

Qazi Xaliq Məmmədov: "İkinci dəfə ayağa qalxmağa cəhd edəndə az qala ağrıdan huşumu itirəcəkdim"

neçə uşaq o atəş səsləri və qorxu altında xəstəlik tapdı. Bu faktın bariz nümunəsi Xaliqgilin ailəsində yaşandı. Xaliqin özündən böyük qardaşı -1983-cü il təvəllüdü Sadiq ali məktəbə daxil olub, tələbə biletini əlinə alandan sonra ailəsi çox sevənə bilmədi. Çünki uşaqkən aldığı qorxu travması onun səhhətində ağır bir xəstəliyə səbəb olmuşdu. Tələbə Sadiq qan xərçənginə tutulmuşdu və o belə ciddi xəstəliklə uzun müddət mübarizə apara bilmədi. Ömrünün ən qaynar çağında -19 yaşında həyata göz yumdu.

bə qaçılmaz oldu! Bizim Qazi döyüşlərin ən qızgın nöqtəsində idi, həm də ilk gündən! Nələr yaşadı, nələrə şahid oldu? Harda yaralandı deyə sualınız olursa, o zaman Gizir qardaşımızın dediklərinə nəzər salaq!

Danışır Qazi Xaliq

Balaca vaxtından müharibə filmlərin izləməyi çox xoşlayırdım. Xüsusən 1941-45-ci il Böyük Vətən müharibəsinə aid filmin birini də qaçırmazdım. Orda döyüş ərafəsində əsgərlərin üzündəki ifadələri diqqətimi çəkirdi. Kədərli, inamsız. Ölüm qorxusu...Amma həmin gün kəşf elədim ki, bəlkə də Azərbaycan Ordusu dünyada yeganə ordudur ki, əsgər və zabit heyəti döyüş meydanına toya gedən kimi sevincək , qələbə həyəcanını yaşamaq üçün gedirdilər.

İnanırsınız, 19-20 yaşlı gənc əsgərləri saxlaya bilmirdik. İrəli can atırdılar. O səbəbdə bizim əsgərlər döyüş meydanında nə yaralı, nə də şəhid qalmasına imkan vermirdilər. Elə olub ki, əsgərimiz şəhid olub, onu həmin ərazidən çıxarmaq böyük bir təhlükə demək idi, amma əsgərlərimiz ağır yaralansa da şəhidi mərmilərinin altından çıxarırdılar.

Unutdum: döyüşə Ağdərə istiqamətindən başladım. Qeyd etdiyim kimi igid oğullarla çiyin-çiyinə döyüşürdük. Şəhidimiz -baş leytenant İlkin Məmmədov ilə hələ 2018-ci ildən tanış idik. Ali təhsilliydi, mədəniydi, qorxmaz və igid oğlan idi. Öldürdü yərmənilərin sayını dəqiq deyə bilmərəm, amma 20-dən artıq yaralı hərbcini döyüş meydanından çıxartdığının canlı şahidiyəm. Minaya düşərək hər iki gözünü itirən Qazi Amil Əliyevi də İlkin döyüş meydanından çıxartmışdı. Bu gün həyatda qalmağımın da səbəbkarı məhz 6 illik dostum İlkin Məmmədov və mayor Əli Səttarov olub.

3 oktyabr hücum əmri

aldıqdan sonra Ağdərə uğrunda döyüşə atıldım. Seyidsulan tərəfdə-Ağdərənin girişində atəş xəttinə düşdük. Həmin döyüşdə ağır yaralandım. Ətrafımda 9 yaralı və 7 şəhidin olduğunu öz gözüm ilə gördüm. Yaralıların hamısı ağır deyildi amma qan

lər. Onlar məni 1200 m yolu küreklərinə gətirdilər. Təcili yardım maşını vurulduğuna görə, hərbi hissənin komandir müavini, polkovnik -leytenant Fəqan Əliyev bizi öz xidməti maşınına yığdı və sürücüyə əmr etdi ki, yaralıları tez Tərtər Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırsın. Burda bizi ilkin təcili tibbi yardım etdikdən sonra - 5 oktyabrda Sarıcalı Hərbi Hospitalına çatdırıldılar. Orada əməliyyat olunduq, qəlpələr bədənimdən çıxarıldı və sonra Bakıya-hospitala yola salındıq. Bir az özümə gələndə eşitdim ki, əziz qardaşım, xilaskarım, baş leytenant İlkin Məmmədov 7 oktyabrda "Tülkü dərəsi" deyilə ərazidə açıq döyüşdə hücum zamanı qəhrəmancasına şəhid olub . Tam sağalım mütləq ilkingilə gedəcəyəm. Onu böyüdən, tərbiyə verən valideynlərinin əllərindən öpəcəyəm. Həmçinin Lerik rayonun Loda kəndində anadan olmuş Gündüz Əliyev vətən yolunda həlak olmasına çox ağır təsir etdi. Sanki hər ikisi doğma qardaşım idi.

Səhiyyəmiz haqqında

da bir neçə kəlmə deməsəm minlərlə igidi həyata qaytarmış həkimlərimizin,

tibb işçilərimizin qarşısında özümü günahkar hesab edərdəm. Deməli, 6-7 yaşım olanda yıxılmışdım, bərk zədələnmışdim. O vaxt anam çarpayımın başından əl çəkmirdi, yatmırdı yox e, gözüne yuxu getmirdi, başıma pərvanə kimi hərirlənirdi. Yeməyimi, çayımı öz əlləri ilə verirdi. Üzür istəyirəm dönə-dönə: altıma qab gətirirdi. Yatağımı təmizləyirdi.

Anamdan sonra ikinci dəfə o nəvazişi həkimlərimizdən gördüm. Hospitalda silah-

kimi "can, can" deyirdilər, azacıq gülümsünəndə ziyarətçilərimizin üzünə sanki gün doğurdu. Elə sevinirdilər ki...Bəli, bu qələbə tək Azərbaycan Ordusunun deyil, bütün Azərbaycan xalqının qələbəsidir.

Çox təəssüf edirəm ki, yenidən döyüşlərə qatıla bilmədim. Amma bu gün Ali Baş

Komandan yenidən döyüş əmri versə, Allaha and olsun, sevincilə gedərəm! Tam sağalmasam da gedərəm! İnanırsınız, mən hələ də o müharibənin havasında yəm, gözümlü yuman kimi silahdaşlarım, döyüş yoldaşlarım gözümün qarşısından çəkilmir. Səhərə qədər yuxumda gah hücum keçirəm, gah tankların-topların üstündən ermənilərə atəş açırım, gah şəhid olan əsgərlərimizin adını sadalayıram. Biz sözlə, hələ beynimdə müharibə bitməyib. O günlərin hər anının gündəlik həyatımda, xəyallar ələmində yaşayıram!

Son olaraq: Azərbaycan Respublikası ərazilərinin işğaldan azad olunması zamanı döyüş tapşırıqlarını uğurla yerinə yetirmiş, düşmənin əsas qruplaşmalarını və texnikasını məhv etməklə qoşunlarımızın döyüş qabiliyyətinin qorunub saxlanılmasında fərqlənmiş Xaliq

Dərgah oğlu Məmmədov "Cəsur döyüşçü" medalı ilə təltif edilib. Xaliq kimi igid qazilərimizə və hazırda soyuq səngərlərdə Vətəni qoruyan döyüşçülərimizə Allahdan can sağlığı arzulayırıq! Tanrım Azərbaycan xalqını qorusun! Başımızın tacı olan Şəhidlərimizin ruhu qarşısında, onların valideynlərinin qarşısında baş əyirik!

Əntiqə Rəşid